

3 stadia in de ontwikkeling naar vakvolwassenheid

Hoofdactiviteiten

1. Contacten opbouwen en situatie verkennen

De jeugdzorgwerker legt contact met de jeugdige en zijn opvoeders. Hij brengt de jeugdige en zijn functioneren (in zijn (vervangende) woon- en leefsituatie) in kaart en signaleert bijzonderheden.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Cliënt te woord staan • Verkennen van het sociale netwerk • Toelichten wat eigen taak en die van de jeugdzorg is 	<ul style="list-style-type: none"> • Zelfstandig contact leggen en onderhouden en na overleg doorverwijzen • In kaart brengen van het sociale netwerk en het functioneren jeugdige • Toelichten eigen taak en die van de jeugdzorg alsmede de gang van zaken binnen de hulpverlening • Observeren van het (groeps)gedrag en het ontwikkelingsproces • In overleg vaststellen welke handelingen als antwoord het meest aansluiten en dit bespreken • Inventariseren van verwachtingen over de hulpverlening 	<ul style="list-style-type: none"> • Zelfstandig contact leggen en onderhouden en zonodig doorverwijzen • In kaart brengen van het functioneren van de jeugdige en het sociale netwerk en signaleren van bijzonderheden • Toelichten eigen taak en die van de jeugdzorg alsmede de gang van zaken binnen de hulpverlening • Observeren en samenvatten van het (groeps)gedrag en het ontwikkelingsproces • Vaststellen welke handelingen als antwoord het meest aansluiten en dit bespreken • Wederzijdse verwachtingen bespreken en op elkaar afstemmen • Benaderen van relevante personen in systeem jeugdige (systeemgerichte context)

2. Onderzoeken en ontwerpen (Bureau Jeugdzorg of Raad voor de Kinderbescherming)

De (latente) hulpvraag en de situatie van de jeugdige en/of opvoeders onderzoeken en een indicatiebesluit of een advies voor de (kinder)rechter opstellen. In dit besluit of advies wordt omschreven op welke zorg de jeugdige en opvoeders recht hebben, welke voorzieningen dit dienen uit te voeren en binnen welke termijn de hulpverlening plaats moet vinden.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • De situatie onderzoeken en beschrijven • In overleg met deskundigen en collega's vaststellen van de draagkracht en –last, de zorgrechten en de rol van de Kinderrechter 	<ul style="list-style-type: none"> • De situatie onderzoeken en beschrijven • Mede op basis van expertise van anderen vaststellen van de draagkracht en –last, de zorgrechten en de rol van de Kinderrechter • Advies kinderrechter/indicatiebesluit voor definitieve vaststelling bespreken met jeugdige en opvoeders • Na intern overleg en goedkeuring definitief vaststellen van het indicatiebesluit of het advies voor de kinderrechter • Het besluit of advies vastleggen en na intern overleg de bandbreedte van de hulpverlening aangeven 	<ul style="list-style-type: none"> • De situatie onderzoeken en beschrijven • Advies kinderrechter/indicatiebesluit voor definitieve vaststelling bespreken met jeugdige en opvoeders • Definitief vaststellen van het indicatiebesluit of het advies voor de kinderrechter¹ • Het besluit of advies vastleggen en de bandbreedte van de hulpverlening aangeven

¹ Het indicatiebesluit kan de jeugdzorgwerker alleen vaststellen met goedkeuring van de gedragswetenschapper van Bureau Jeugdzorg, voor een advies van de Raad voor de Kinderbescherming aan de (kinder)rechter blijft de jeugdzorgwerker te allen tijde verantwoordelijk.

3. Plan van aanpak opstellen

De jeugdzorgwerker stelt samen met de jeugdige en/of opvoeders en op basis van relevante achtergrondinformatie een plan van aanpak op of scherpert een bestaand (hulpverlenings)plan aan. Hierin wordt de zorg voor de jeugdige en opvoeders in concrete activiteiten vormgegeven.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Mede opstellen of aanscherpen van een plan van aanpak • Doelen en te behalen resultaten mede formuleren en bespreken • Met leidinggevende/gedragswetenschapper de urgentie en wijze van organisatie van de hulp vaststellen 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen of aanscherpen van een plan van aanpak • Na overleg bevindingen met andere disciplines bespreken en samen bepalen of een specialistische diagnose nodig is • Doelen en te behalen resultaten formuleren en bespreken • Zoeken naar de meest aangewezen zorg en ter toetsing voorleggen • Met leidinggevende/gedragswetenschapper de urgentie en wijze van organisatie van de hulp vaststellen • Het plan van aanpak in concrete activiteiten uitwerken en na toetsing integreren in (leef)groeplan (pedagogisch gericht) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen of aanscherpen van een plan van aanpak • Zo nodig bevindingen met andere disciplines bespreken en bepalen of een specialistische diagnose nodig is • Doelen en te behalen resultaten formuleren en bespreken • Zelfstandig zoeken naar de meest aangewezen zorg en ter toetsing voorleggen • Met leidinggevende/gedragswetenschapper de urgentie en wijze van organisatie van de hulp vaststellen • Het plan van aanpak in concrete activiteiten uitwerken • Individuele plannen integreren in (leef)groeplan (pedagogisch gericht)

4. Organiseren van de zorg

De jeugdzorgwerker staat de jeugdige en/of zijn opvoeders actief bij in het verwezenlijken van hun aanspraak op zorg. Hij houdt overzicht op het hulpverleningsproces en stemt zijn eigen inzet zo goed mogelijk af op de inzet van andere betrokken partijen.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<p>In samenspraak met leidinggevende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overleggen over de haalbare en wenselijke wijze van ondersteuning • Cliënt motiveren om aanspraak op zorg te maken • Volgen van de voortgang van de zorg en knelpunten signaleren 	<ul style="list-style-type: none"> • Overleggen over de haalbare en wenselijke wijze van ondersteuning • Cliënt motiveren om aanspraak op zorg te maken en de hulpverlening afstemmen • Volgen van de voortgang van de zorg, afspraken bewaken en na ruggespraak betrokkenen aanspreken • Afspreken wie de zorg coördineert en hoe elkaar te informeren • In overleg noodzaak tot gespecialiseerde hulpverlening vaststellen en zorg overdragen • Onder begeleiding coördineren van maatregelen en regelingen • In samenspraak uitvoeren van casemanagement/ zorgcoördinatie • In samenspraak contact onderhouden met disciplines, verwijzingsvoorstellen voorbereiden en bespreken 	<ul style="list-style-type: none"> • Overleggen over de haalbare en wenselijke wijze van ondersteuning • Cliënt motiveren om aanspraak op zorg te maken en de hulpverlening afstemmen • Volgen van de voortgang van de zorg, afspraken bewaken en betrokkenen aanspreken • Bevorderen dat er een samenhangend hulpverleningsplan komt. Afspreken wie de zorg coördineert en hoe elkaar te informeren • Tijdig overdragen van de zorg aan gespecialiseerde hulpverlening • Coördineren van maatregelen en regelingen • Uitvoeren van casemanagement/ zorgcoördinatie • Contact onderhouden met disciplines, verwijzingsvoorstellen neerleggen

5. Verantwoorden van de zorg

De jeugdzorgwerker maakt met andere betrokken partijen de voortgang en het resultaat van het zorgproces transparant. Hij maakt afspraken over de wijze waarop de behaalde resultaten worden geëvalueerd en geregistreerd.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Volgen en beschrijven van het zorgproces • In samenspraak en met meetinstrumenten de effectiviteit van zorg en de tevredenheid jeugdige/opvoeders over het resultaat in kaart brengen en intern evalueren • Op aanwijzen analyseren van individuele en collectieve opvoedingsvragen • In samenspraak met collega's alert blijven op de kwaliteit van het proces en het resultaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Volgen en evalueren van het zorgproces en na intern overleg effectiviteit aanbod vaststellen • Met relevante meetinstrumenten de effectiviteit van zorg en de tevredenheid jeugdige/opvoeders over het resultaat evalueren en intern bespreken of er een vervolg moet komen • Zonodig een aanvraag tot herindicatie voorbereiden • Reflecteren op eigen handelen tijdens de uitvoering van protocollen • In samenspraak met collega's alert blijven op de kwaliteit van het proces en het resultaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Volgen en evalueren van het zorgproces en vaststellen in hoeverre het aanbod effectief is • Met relevante meetinstrumenten de effectiviteit van zorg en de tevredenheid over het resultaat evalueren en vaststellen of er een vervolg moet komen • Zonodig een aanvraag tot herindicatie indienen • Met de jeugdige of opvoeders reflecteren op eigen handelen tijdens de uitvoering van protocollen • Alert blijven op de kwaliteit van het proces en het resultaat

6. Ondersteunen van de opvoeding

De jeugdzorgwerker geeft collectieve en individuele ondersteuning van de opvoeding. Het kan gaan om vormen van begeleiding, training en advies.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Na overleg opvoeders ondersteunen bij het gebruik van voorzieningen • Op basis van beschikbare informatie uitleg geven over richtlijnen en omgangsregelingen (pedagogisch gerichte context) • In samenspraak voorlichting geven (systeemgerichte context) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opvoeders ondersteunen bij het versterken van het sociale netwerk en het gebruik van voorzieningen • Opvoeders uitleg geven over de richtlijnen en omgangsregelingen en informeren over de voortgang (pedagogisch gerichte context) • Na overleg aanreiken van advies en tips aan opvoeders en handvatten om zelfstandig beslissingen te nemen • Analyseren van collectieve en individuele opvoedingsvragen en in overleg bepalen welk antwoord daarop het best past (systeemgerichte context) • Op basis van instructie voorlichting geven en onderdelen van oudertrainingen uitvoeren (systeemgerichte context) • Opvoedings-, ondersteunings- en/of netwerkopbouwprogramma's uitvoeren in vertrouwde situaties en met bekende doelgroepen (systeemgerichte context) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen of en hoe het systeem en andere hulp- en steunbronnen betrokken moeten worden en opvoeders ondersteunen bij het versterken van het sociale netwerk en het gebruik van voorzieningen • Opvoeders uitleg geven over de richtlijnen en omgangsregelingen en informeren over de voortgang (pedagogisch gerichte context) • Aanreiken van advies, tips en handvatten voor het nemen van zelfstandige beslissingen • Analyseren van collectieve en individuele opvoedingsvragen en bepalen welk antwoord het best past (systeemgerichte context) • Bieden van voorlichting en oudertraining, ook in complexe situaties waarbij sprake is van een grote mate van onvoorspelbaarheid • Opvoedings-, ondersteunings-, netwerkprogramma's uitvoeren en ter plekke aanpassen • Na analyse zelfstandig adviseren en tips geven omtrent de opvoeding

7. Interventies uitvoeren

De jeugdzorgwerker voert op basis van de diagnose, het plan van aanpak of het indicatiebesluit interventies en hulpverleningsactiviteiten uit. Hij reikt gedragsalternatieven aan, draagt bij aan stabilisatie van de situatie en bemiddelt waar nodig tussen jeugdige en opvoeders.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Na overleg de jeugdige ondersteunen bij zijn sociale, cognitieve, sensomotorische en emotionele ontwikkeling en functioneren • Belemmerende factoren signaleren en bespreken hoe ze weg te halen • In samenspraak tips aanreiken over persoonlijke verzorging (systeemgericht) • Onder begeleiding delen van de opvoeding in de (leef)groep op zich nemen op basis van voorgestructureerde werkwijzen (pedagogisch gericht) 	<ul style="list-style-type: none"> • In samenspraak met collega's de jeugdige ondersteunen bij zijn sociale, cognitieve, sensomotorische en emotionele ontwikkeling en functioneren • In overleg de capaciteiten en mogelijkheden stimuleren om het zelfregulerend vermogen te versterken • Belemmerende factoren wegnemen • Belangen jeugdige behartigen en na overleg bemiddelen tegenover derden • (In gedwongen kader) in overleg uitvoeren van relevante (straf) maatregelen en (in overleg) toewijzingsbesluiten effectueren • Adviseren over persoonlijke verzorging en praktische hulpverlening bieden (systeemgerichte context) • Ouders en andere sleutelfiguren betrekken bij het opvoeden in de (leef)groep (pedagogisch gerichte context) 	<ul style="list-style-type: none"> • De jeugdige ondersteunen bij zijn sociale, cognitieve, sensomotorische en emotionele ontwikkeling en functioneren • Stimuleren van de capaciteiten en mogelijkheden om het zelfregulerend vermogen te versterken • Belemmerende factoren wegnemen • Belangen jeugdige behartigen en bemiddelen tegenover derden • (In gedwongen kader) uitvoeren van relevante (straf)maatregelen en in overleg toewijzingsbesluiten effectueren • Adviseren over persoonlijke verzorging en praktische hulpverlening bieden (systeemgerichte context) • Samenwerken met ouders en andere sleutelfiguren bij het opvoeden in de (leef)groep (pedagogisch gerichte context)

8. Ingrijpen in crisissituaties

Wanneer de veiligheid van de jeugdige in het geding is, bij acute psychische nood of wanneer er sprake is van een instabiele situatie, voert de jeugdzorgwerker kortdurende interventies uit, meestal in combinatie met directe begeleiding.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens het hulpverleningsproces de opvoedingssituatie in de gaten houden en (dreigende) crisissituaties signaleren • Mede schrijven van verzoekschriften (systeemgerichte context) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens het hulpverleningsproces de opvoedingssituatie in de gaten houden en signaleren van (dreigende) crisissituaties • Tijdig ondersteuning zoeken en onder instructie participeren in het aanpakken van de crisissituatie • Na stabilisatie informeren van relevante professionals om zicht te krijgen op achtergronden • Verzoekschriften schrijven en waar nodig snelle plaatsing regelen (systeemgerichte context) • Het voorval bespreken (pedagogisch gerichte context) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens het hulpverleningsproces de opvoedingssituatie in de gaten houden en ingrijpen bij (dreigende) crisissituaties • Bij melding derden inschatten of er sprake is van crisis en helder krijgen welke hulp al is geboden • Inschatten of hulp van buiten nodig is • Ingrijpen in de situatie, deze stabiliseren en betrokkenen tot rust brengen • Na stabilisatie informeren van relevante professionals om zicht te krijgen op achtergronden • Verzoekschriften schrijven en waar nodig snelle plaatsing regelen (systeemgerichte context) • Het voorval bespreken (pedagogisch gerichte context)

9. Een netwerk ontwikkelen

De jeugdzorgwerker vormt een netwerk met andere professionals (en vertegenwoordigers van overheden) in het werkgebied die relevant zijn voor het signaleren, doorverwijzen en samenwerken bij meervoudige hulp aan één jeugdige.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Indien gevraagd, informeren van andere professionals over de eigen taakstelling en werkwijze 	<ul style="list-style-type: none"> • Contact leggen met relevante professionals en overheden • Gebruik maken van bestaande formele netwerken • Taakstelling en werkwijze van zichzelf en de organisatie overbrengen • Meedenken in overleggen 	<ul style="list-style-type: none"> • Contact leggen met relevante professionals en overheden • Gebruik maken van bestaande (in)formele netwerken en nieuwe netwerken creëren • Taakstelling en werkwijze van zichzelf en de organisatie overbrengen • In overleggen meedenken, standpunten innemen en deze beargumenteren • Wederzijdse verwachtingen verduidelijken

10. Bijdrage aan beheer en beleid van de organisatie

De jeugdzorgwerker communiceert via interne kanalen over activiteiten die van belang zijn voor de coördinatie en afstemming van werkzaamheden. Hij levert een praktische en organisatorische bijdrage aan het functioneren van zijn organisatie en vertegenwoordigt deze.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemen aan overleggen en collegiale consultatie • Werkt met het registratiesysteem • Op aanwijzen externe contacten onderhouden 	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve bijdrage leveren aan overleggen en collegiale consultatie • Externe contacten onderhouden • Werkt met het registratiesysteem • Meedenken met beleidsontwikkeling • Met anderen toetsen en bewaken van het eigen werk 	<ul style="list-style-type: none"> • Inspirerende bijdrage leveren aan overleggen en collegiale consultatie • Bijdragen aan de verantwoording van het werk van de organisatie • Externe contacten onderhouden • Werkt met het registratiesysteem • Bijdragen aan beleidsontwikkeling • Inventariseert en signaleert gewenste veranderingen in hulp- en dienstverlening • Met anderen toetsen en bewaken van het eigen werk

11. De eigen deskundigheid bevorderen

De jeugdzorgwerker houdt, daartoe gefaciliteerd door zijn leidinggevende, de eigen deskundigheid op peil. Hij signaleert leemtes in zijn deskundigheid, en maakt gebruik van mogelijkheden binnen en buiten de organisatie voor deskundigheidsbevordering.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Eigen beroepsontwikkeling en te volgen deskundigheidsbevordering bespreken • Reflecteren op eigen handelen • Feedback van collega's vragen • Volgen van vormen van deskundigheidsbevordering • Op aanwijzen actuele vakliteratuur lezen • Kennis nemen van ontwikkelingen met betrekking tot wet- en regelgeving 	<ul style="list-style-type: none"> • Eigen beroepsontwikkeling en wensen voor deskundigheidsbevordering bespreken • Reflecteren op eigen handelen • Feedback van collega's, jeugdigen, opvoeders vragen • Volgen van vormen van deskundigheidsbevordering • Actuele vakliteratuur lezen • Bijhouden van ontwikkelingen met betrekking tot wet- en regelgeving • Grenzen van eigen deskundigheid kennen en deskundigen weten te vinden 	<ul style="list-style-type: none"> • Eigen beroepsontwikkeling en wensen voor deskundigheidsbevordering bespreken • Reflecteren op eigen handelen • Feedback van collega's, jeugdigen, opvoeders vragen en geven • Volgen van vormen van deskundigheidsbevordering • Actuele vakliteratuur lezen • Bijhouden van ontwikkelingen met betrekking tot wet- en regelgeving • Grenzen van eigen deskundigheid kennen en deskundigen weten te vinden

12. De beroepsuitoefening professionaliseren en profileren

De jeugdzorgwerker ontwikkelt opvattingen over het werk, de taken en de houding rondom zijn beroepsuitoefening en draagt deze uit in de richting naar andere partners die met jeugdigen werken. Hij deelt zijn kennis en ervaring ten behoeve van verdere professionalisering van de jeugdzorg.

Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemen in netwerken van belangen- en beroepsverenigingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Participeren in netwerken van belangen- en beroepsverenigingen • Professionele standaard bewaken en beroepscode kennen • Werken vanuit visie op het werk • Vakmatige ontwikkelingen onder begeleiding integreren in beroepsmatig handelen • Kennis en vaardigheden overdragen aan studenten en beginners • Overwogen keuzen maken en verantwoorden 	<ul style="list-style-type: none"> • Participeren in netwerken van belangen- en beroepsverenigingen • Professionele standaard bewaken en werken volgens beroepscode • Werken vanuit visie op het werk en deze (verder) ontwikkelen • Vakmatige ontwikkelingen integreren naar beroepsmatig handelen • Kennis en vaardigheden overdragen aan studenten en beginners en beroepsvisie en –ethiek bijbrengen • Gastlessen verzorgen • Overwogen keuzen maken en verantwoorden

13. Deskundigheidsbevordering van andere disciplines

(systeemgerichte context)

De jeugdzorgwerker werkt mee aan een integrale aanpak van jeugdproblematiek, samenwerking rond multiprobleemsituaties, wijkgerichte samenwerkingsverbanden en projecten met basis- en voortgezet onderwijs. Hij onderhoudt contacten en bevordert de deskundigheid van algemene voorzieningen voor jeugdigen, waaronder het onderwijs, om de preventieve kracht van deze voorzieningen te versterken en vroegtijdige signalering te bevorderen.

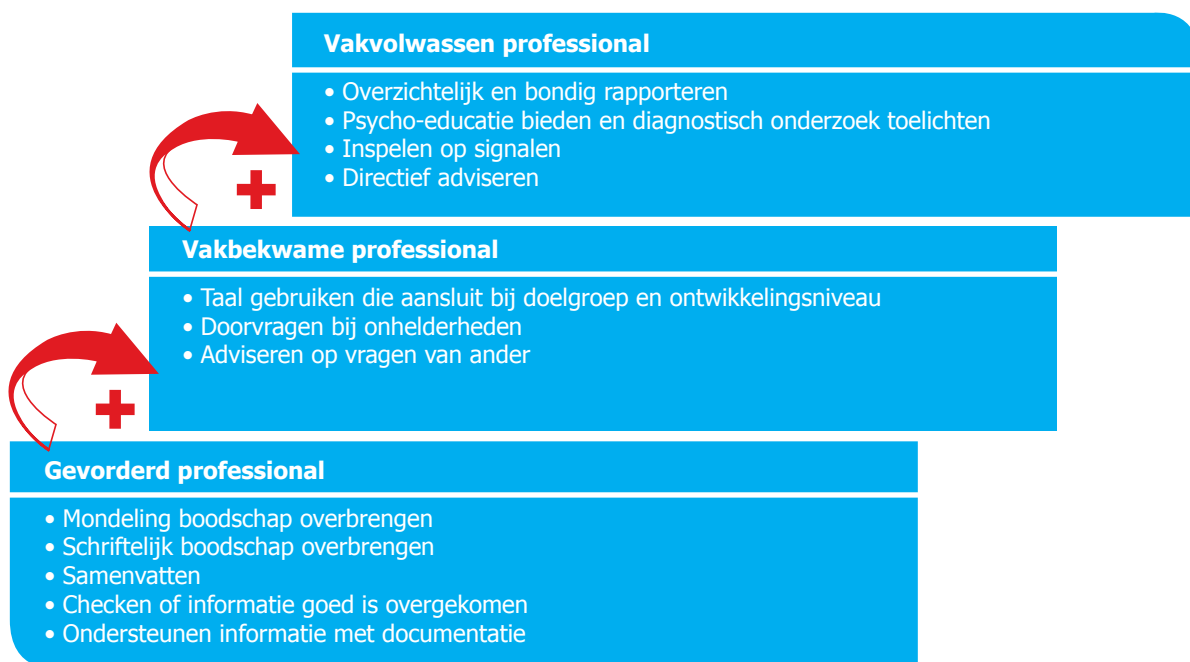
Gevorderd professional	Vakbekwame professional	Vakvolwassen professional
<ul style="list-style-type: none"> • Niet van toepassing 	<ul style="list-style-type: none"> • Zich bekendmaken bij en samenwerken met professionals van lokale voorzieningen • Voorlichten over de jeugdzorg en met collega's deskundigheidsbevordering geven • Behoeft aan samenwerking in het kader van ketenzorg signaleren • Onder begeleiding handelingsgerichte adviezen geven • Met collega begeleiding en consultatie bieden bij signaleren en aanpak van problemen 	<ul style="list-style-type: none"> • Zich bekendmaken bij en samenwerken met professionals van lokale voorzieningen • Voorlichten over de jeugdzorg en deskundigheidsbevordering geven • Samenwerking in kader van ketenzorg tot stand brengen • Handelingsgerichte adviezen geven • Begeleiding en consultatie bieden bij signaleren en aanpak van problemen • Inbrengen en gebruik maken van kennis en expertise

Competenties

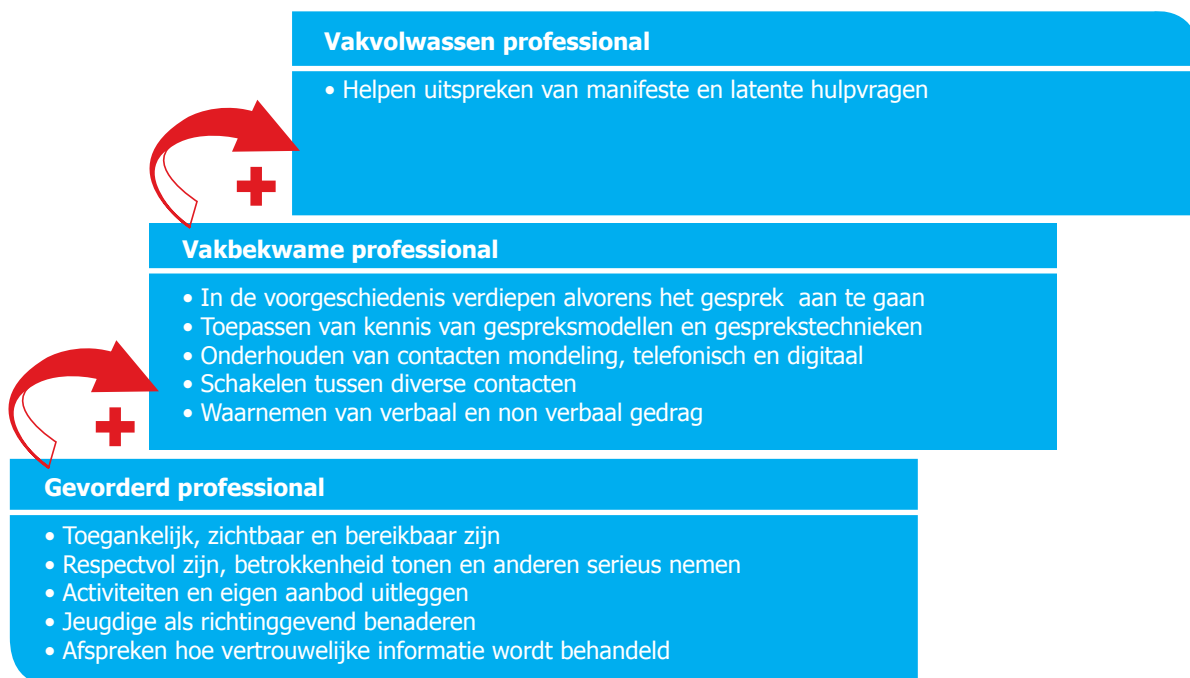
1. Brengt informatie en advies op een begrijpelijke manier over

De jeugdzorgwerker is in staat om informatie en (opvoedings)advies op een begrijpelijke en sensitieve manier over te brengen, zodat de jeugdige en/of opvoeders, het systeem en andere betrokken organisaties of disciplines de informatie en het advies begrijpen en er geen verwarring ontstaat.

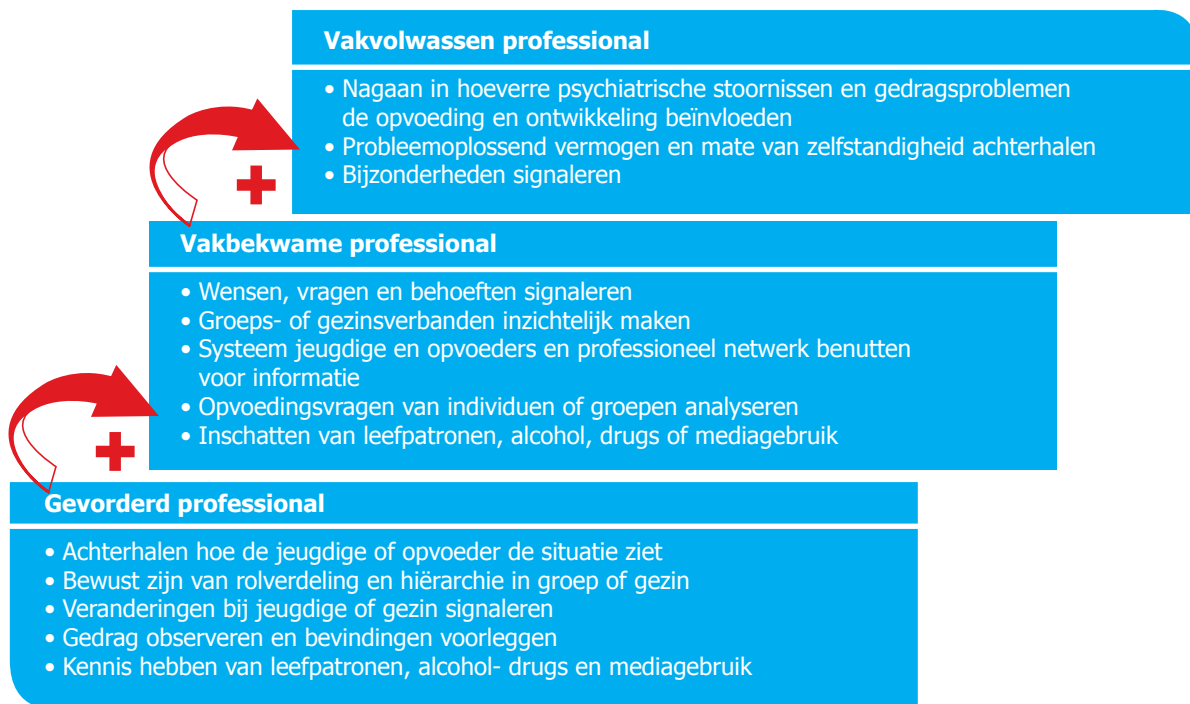
2. Legt contact en heeft contact met jeugdigen en opvoeders

De jeugdzorgwerker is in staat om alle jeugdigen en opvoeders op een open, toegankelijke en authentieke wijze tegemoet te treden, zodat zij zich uitgenodigd voelen hun vragen open en eerlijk te verwoorden en weten met welke vragen ze waar en wanneer terecht kunnen.

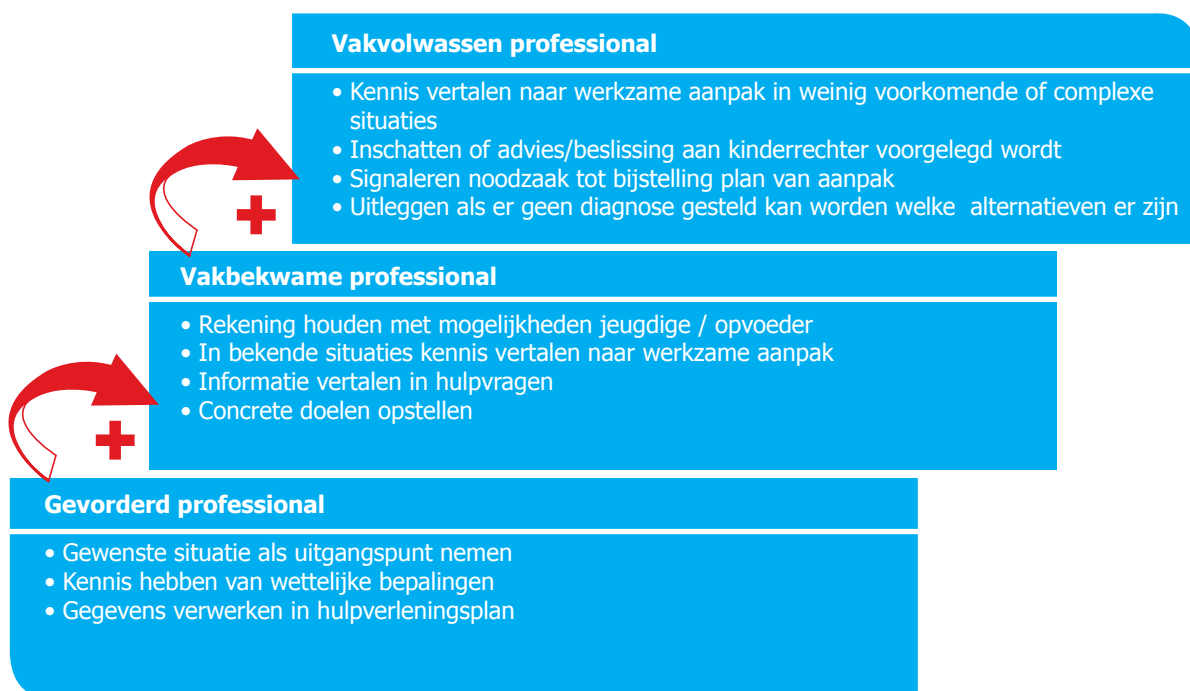
3. Brengt de situatie in kaart

De jeugdzorgwerker is in staat om in samen met betrokkenen de behoeften, wensen, mogelijkheden en beperkingen van de jeugdige, opvoeders, het systeem en/of de (leef)groep samenhangend in kaart te brengen. Hierdoor weet hij wat er bij de jeugdige, opvoeders, het systeem en/of de (leef)groep speelt en sluit de aanpak aan bij de verwachtingen.

4. Stelt de hulpvraag vast of scherpt deze aan

De jeugdzorgwerker is in staat om, op basis van de verzamelde informatie en in afstemming met de jeugdige en/of opvoeders, de hulpvraag te formuleren of aan te scherpen, waardoor beoogde doelen en gewenste resultaten zijn afgestemd op de specifieke situatie van de jeugdige, opvoeders en/of de (leef)groep.

5. Kiest passende interventie

De jeugdzorgwerker is in staat om een passende interventie te kiezen, waardoor de jeugdige en opvoeders een overzicht hebben van wat hen te wachten staat, zodat zij zich kunnen committeren aan de gekozen interventie en de hulpvraag op de best mogelijke manier wordt opgelost.

6. Werkt outreachend (systeemgericht)

De jeugdzorgwerker legt en houdt op proactieve wijze contact met de jeugdige, opvoeders, het systeem en professionals uit de eigen of andere disciplines. Hiermee wordt het hulpverleningsaanbod zichtbaar en laagdrempelig aangeboden. Hij benadert mensen (waarvan het vermoeden bestaat dat) die met problemen kampen of van wie anderen problemen ondervinden. Hierdoor houdt hij zicht op situaties waar inzet van hulpverlening noodzakelijk is (of wordt), kan hij vroegtijdig ingrijpen en escalaties vóór zijn.

7. Creëert een veilige omgeving (pedagogisch gericht)

De jeugdzorgwerker heeft het vermogen om in een sfeer van respect en vertrouwen samen met de jeugdige en de (leef)groep normen en waarden bespreekbaar te maken, afspraken te maken over gedragsregels en grenzen te stellen. Hierdoor kan in een veilige omgeving worden gewerkt aan de ontwikkeling van de jeugdige en het hulpverleningsplan.

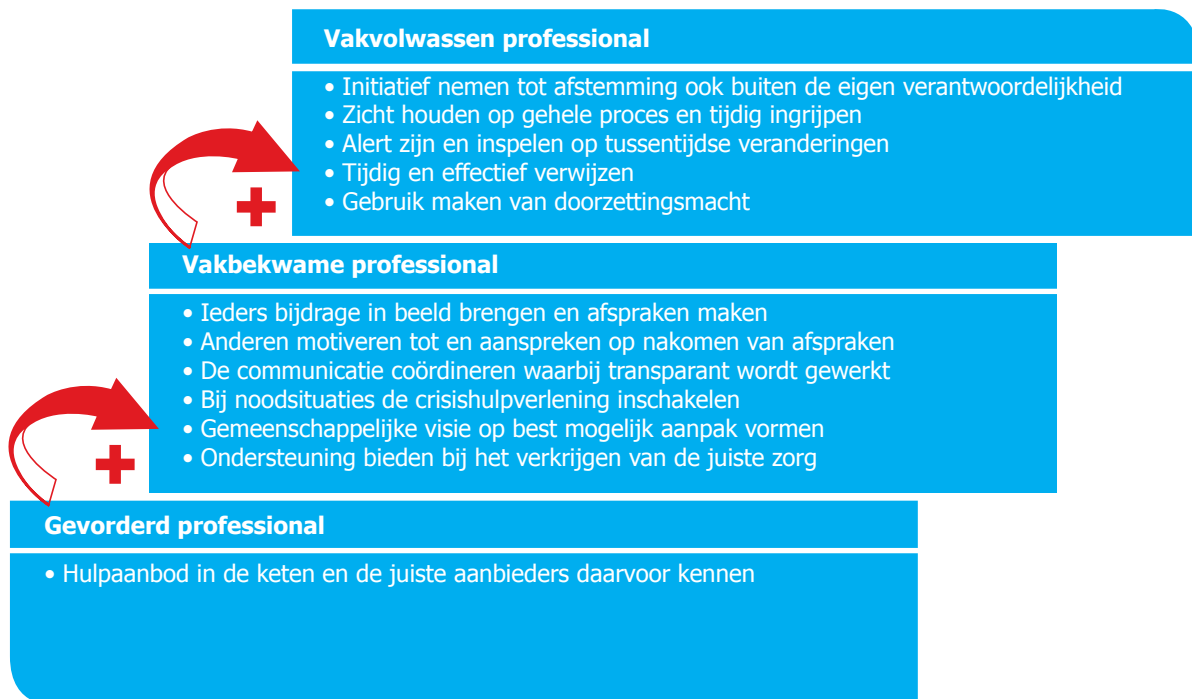
8. Werkt samen

De jeugdzorgwerker is in staat om op constructieve wijze actief samen te werken met collega's, leidinggevend en professionals uit andere disciplines en organisaties.

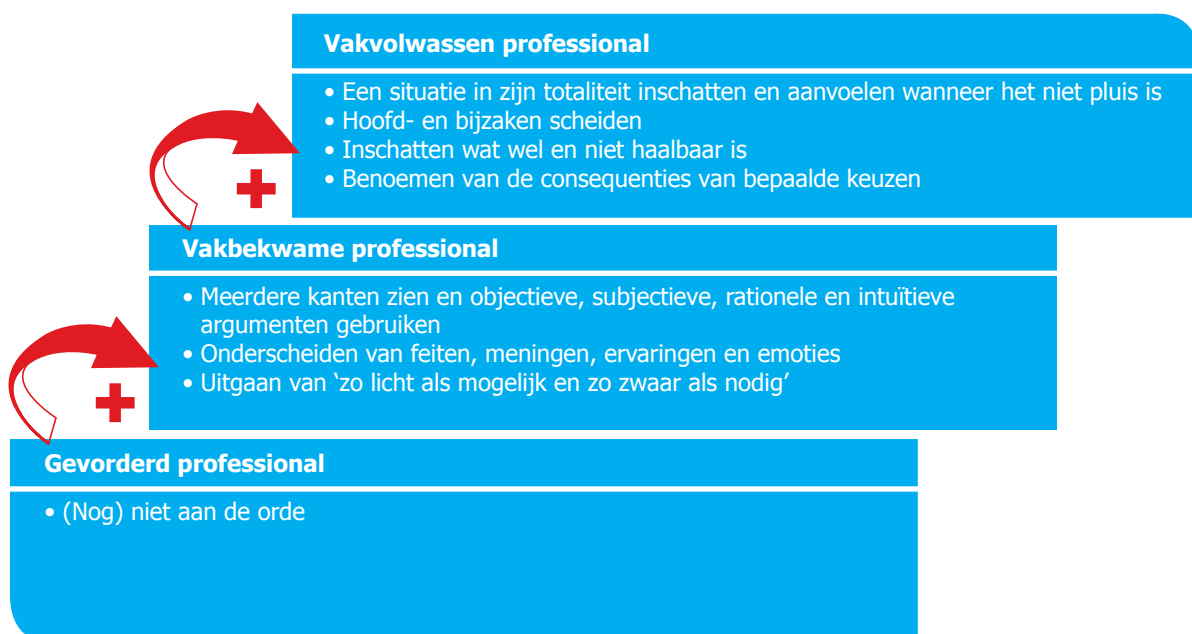
9. Coördineert de zorg (systeemgerichte context)

De jeugdzorgwerker heeft het vermogen contact te leggen en te onderhouden met professionals van andere disciplines en organisaties die betrokken zijn bij een jeugdige of zijn opvoeders en weet hen op overtuigende wijze tot samenwerking te motiveren, waardoor de hulpverlening plaatsvindt met optimale inzet en onderlinge afstemming van de verschillende disciplines. Door in te grijpen waarborgt hij de continuïteit van de hulpverlening en voorkomt verslechtering van de situatie.

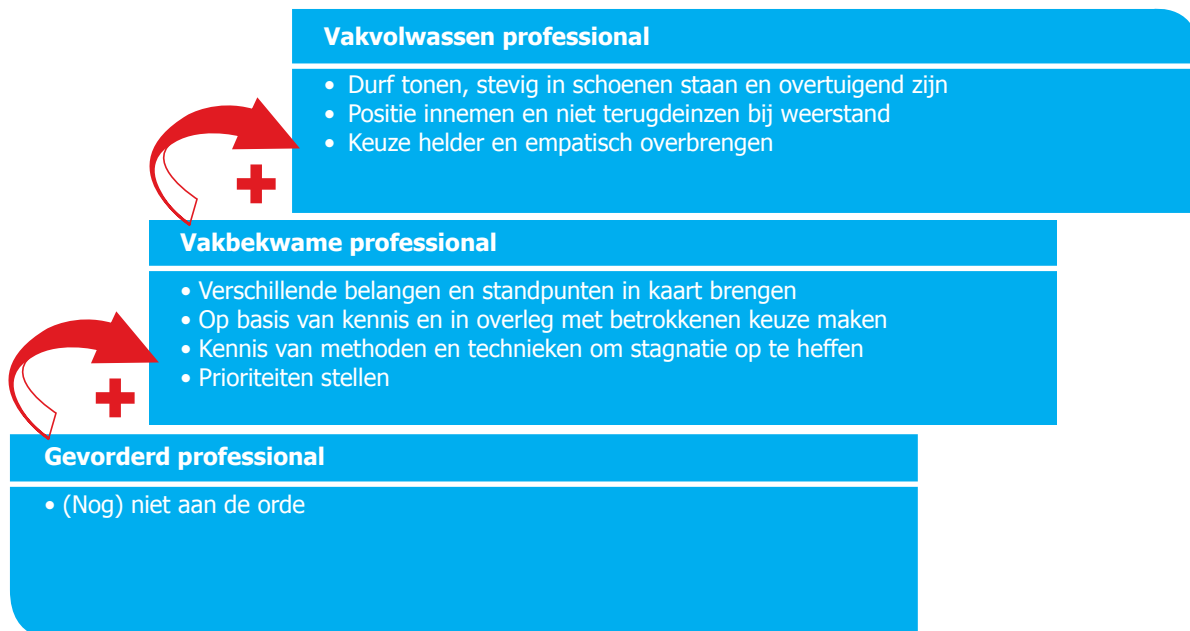
10. Vormt een oordeel

De jeugdzorgwerker is in staat om informatie en mogelijke aanpakken in het licht van de visie van de organisatie en de visie van zijn beroepsgroep tegen elkaar af te wegen, zodat hij tot een afgewogen oordeel komt.

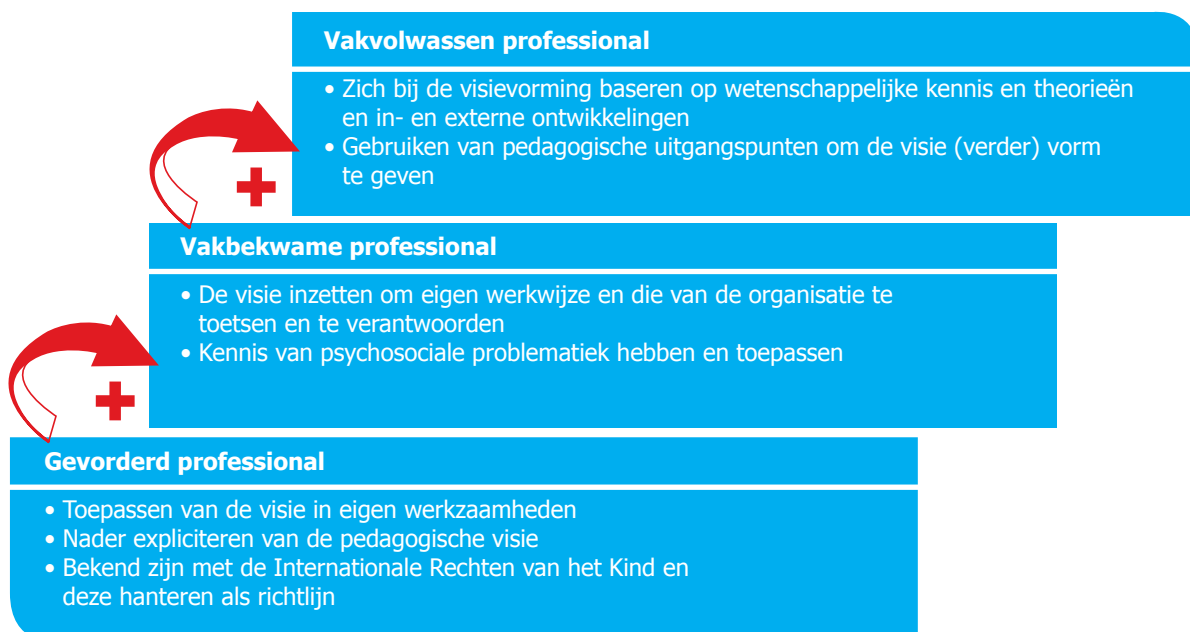
11. Neemt en beargumenteert besluiten

De jeugdzorgwerker is in staat om in moeilijke situaties, bij tegengestelde belangen en zwaarwegende beslissingen, op vastberaden en constructieve wijze besluiten te nemen en genomen besluiten (zowel door hem als andere professionals) te beargumenteren, zodat twijfels worden voorkomen en er duidelijkheid heerst over de koers en de grenzen van de gekozen hulpverlening.

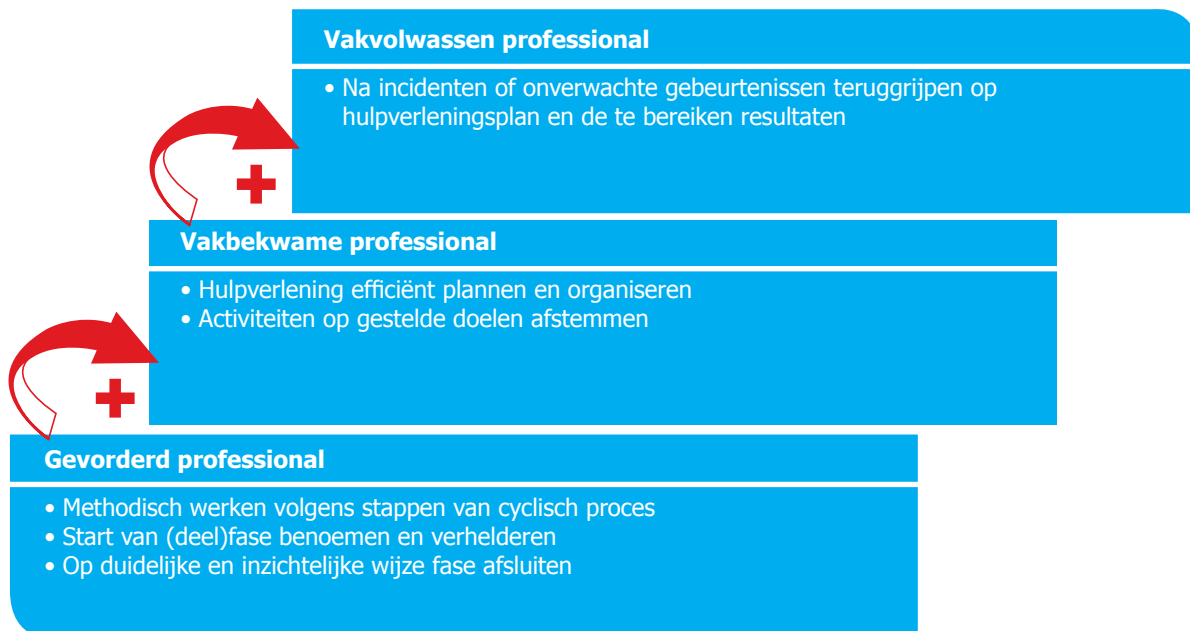
12. Werkt vanuit visie op opvoeding en ontwikkeling

De jeugdzorgwerker heeft een duidelijke visie op het belang van een goede opvoeding en ontwikkeling van jeugdigen, voor de jeugdige zelf, opvoeders en de samenleving. Hierdoor heeft hij een duidelijke focus tijdens het werken met jeugdigen en opvoeders.

13. Handelt methodisch

De jeugdzorgwerker is in staat om planmatig, methodisch en gestructureerd te werken, waardoor de jeugdige, opvoeders of de (leef)groep zicht hebben op de aanpak en behandeldoelen, en het beoogde resultaat wordt gehaald.

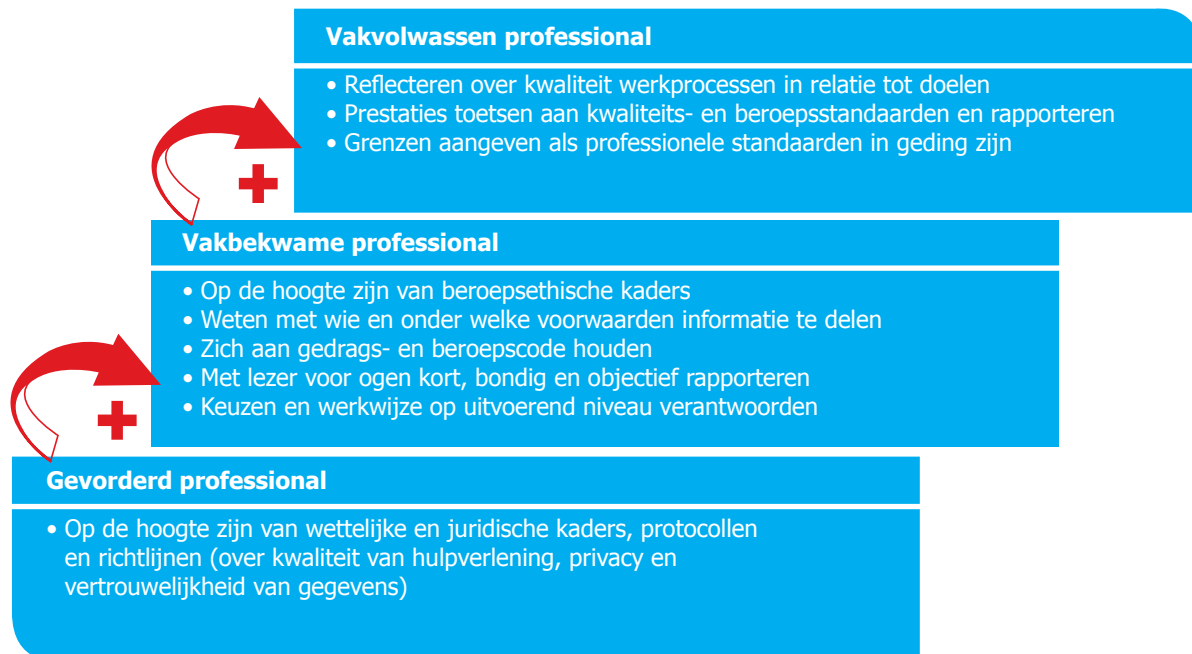
14. Voert passende interventies uit

De jeugdzorgwerker kan het gedrag van de jeugdige met gedragsproblemen en van opvoeders met opvoedingsproblemen (gelijktijdig) beïnvloeden, zodat het gedrag, de competenties en de interactie tussen de betrokkenen verbeteren en de jeugdige in een gezonde opvoedingssituatie opgroeit.

15. Werkt verantwoord

De jeugdzorgwerker is in staat zich te verantwoorden tegenover de jeugdige, zijn opvoeders, zijn organisatie, samenwerkingspartners en juridische instanties, zodat alle betrokkenen inzicht krijgen in zijn handelwijze en deze ook begrijpen. Houdt rekening met de kwaliteit van de hulpverlening, privacy en vertrouwelijkheid van cliëntgegevens.

16. Reflecteert op het eigen handelen

De jeugdzorgwerker is in staat op constructieve wijze en in overleg met collega's, de jeugdige, opvoeders en het systeem te reflecteren op zijn eigen normatieve kader en beroepsmatig handelen, waardoor hij weet waar zijn professionele grenzen liggen en waar verbeterpunten in het werkproces zijn.

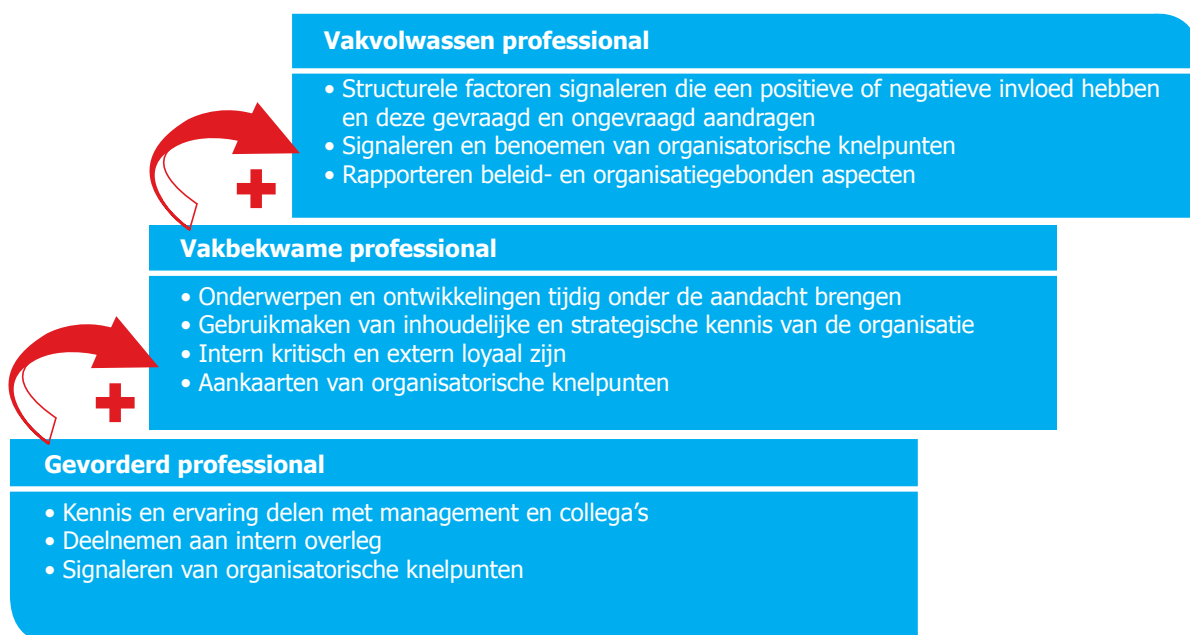
17. Beïnvloedt eigen arbeidsomstandigheden

De jeugdzorgwerker is in staat zijn eigen arbeidsomstandigheden te bewaken en te beïnvloeden, zodat hij goed kan functioneren, plezier in zijn werk houdt en zich blijft ontwikkelen.

18. Draagt bij aan beleid

De jeugdzorgwerker is in staat om op kritisch opbouwende wijze bij te dragen aan de vorming en de uitvoering van het beleid van de organisatie, waardoor het management van de organisatie over inzichten uit de praktijk kan beschikken voor het ontwikkelen van beleid.

19. Ontwikkelt het eigen werk

De jeugdzorgwerker is in staat om op interactieve wijze zijn visie op het werk te ontwikkelen, en verantwoordelijkheid te nemen voor zijn persoonlijke ontwikkeling als professional en voor de ontwikkeling van het werk, waardoor hij zich verder ontwikkelt, zijn vakkennis actueel blijft en zijn beroepsuitoefening herkend en erkend wordt.

Themacompetenties

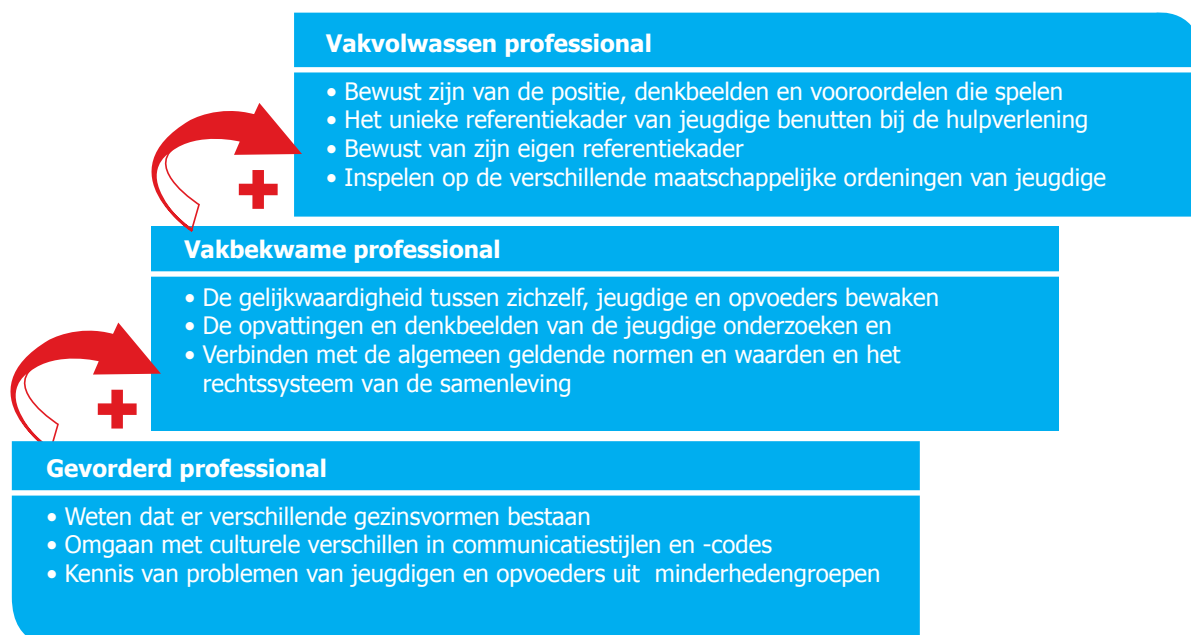
20. Omgaan met jeugdigen en opvoeders in gedwongen kaders

De jeugdzorgwerker is in staat om bij het inzetten of het adviseren aan relevante instanties (zoals de kinderrechter) van drang en dwangmaatregelen op duidelijke en respectvolle wijze om te gaan met de jeugdige en opvoeders. Past specifieke wet- en regelgeving tijdens het handelen toe, waardoor jeugdige en opvoeders weten waar ze aan toe zijn, grenzen zijn vastgesteld en er geen onrechtmatige handelingen worden verricht.

21. Omgaan met diversiteit

De jeugdzorgwerker is in staat om in zijn werk bewust en systematisch rekening te houden met het unieke referentiekader van de jeugdige, opvoeders en het systeem, dat kan afwijken van het algemene beeld, zodat er een optimale aansluiting van de hulpverlening is bij de jeugdige, opvoeders en het systeem, waardoor ongewenste verhoudingen (zoals discriminatie en uitsluitingmechanismen) worden voorkomen.

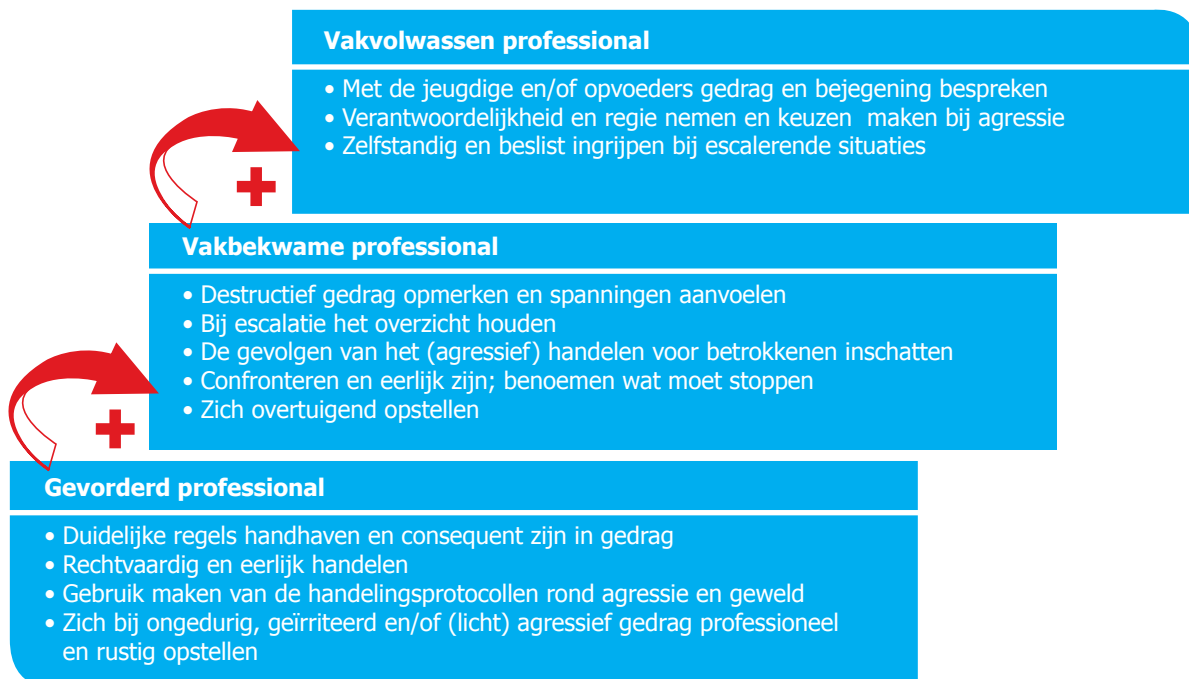
22. Omgaan met vermoedens van huiselijk geweld

De jeugdzorgwerker is in staat op een zorgvuldige en heldere wijze signalen van (psychisch, fysiek of seksueel) geweld in huiselijke kring te analyseren en te handelen volgens de meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld. Legt vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld voor, de stappen van de meldcode volgend, aan het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), respectievelijk het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG), zodat het geweld op een effectieve manier wordt aangepakt en de relatie tussen jeugdige, opvoeders en de jeugdzorgwerker op een juiste manier voortgezet kan worden.

23. Omgaan met verbaal geweld en (licht) agressief gedrag

De jeugdzorgwerker is in staat op respectvolle en duidelijke wijze op te treden bij verbaal geweld en (licht) agressief gedrag, zodat situaties niet escaleren, zijn professionele grenzen niet worden overschreden en problemen worden voorkomen.

Relatie tussen hoofdactiviteiten en competenties uit de branchestandaarden

Hieronder kun je zien in welke hoofdactiviteiten welke competenties aan de orde komen.

HOOFDACTIVITEITEN	COMPETENTIES								
	1. Brengt informatie en advies op een begrijpelijke manier over	2. Legt contact en heeft contact met jeugdigen en opvoeders	3. Brengt de situatie in kaart	4. Stelt de hulpvraag vast of scherpt deze aan	5. Kiest passende interventie	6. Werkt outreachend	7. Creëert een veilige omgeving	8. Werkt samen	9. Coördineert de zorg
1. Contacten opbouwen en situatie verkennen	+	+	+	-	-	+	+	-	-
2. Onderzoeken en ontwerpen	+	+	+	+	+	-	-	-	-
3. Plan van aanpak opstellen	+	+	+	+	+	-	+	+	+
4. Organiseren van de zorg	+	+	-	-	-	-	+	+	+
5. Verantwoorden van de zorg	+	-	-	-	-	-	-	+	-
6. Ondersteunen van de opvoeding	+	+	-	-	-	+	+	+	+
7. Interventies uitvoeren	+	+	-	-	-	-	+	+	+
8. Ingrijpen in crisissituaties	+	+	+	+	+	-	+	+	+
9. Een netwerk ontwikkelen	+	-	-	-	-	-	-	+	-
10. Bijdragen aan het beheer en het beleid van de organisatie	+	-	-	-	-	-	-	+	-
11. De eigen deskundigheid bevorderen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12. De eigen beroepsuitoefening profileren en professionaliseren	+	-	-	-	-	-	-	+	-
13. Deskundigheidsbevordering van andere disciplines	+	+	+	+	+	-	-	+	-

HOOFDACTIVITEITEN	COMPETENTIES									
	10. Vormt een oordeel	11. Neemt en beargumenteert besluiten	12. Werkt vanuit visie op opvoeding en ontwikkeling	13. Handelt methodisch	14. Voert passende interventies uit	15. Werkt verantwoord	16. Reflecteert op het eigen handelen	17. Beïnvloedt eigen arbeidsomstandigheden	18. Draagt bij aan beleid	19. Ontwikkelt het eigen werk
1. Contacten opbouwen en situatie verkennen	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-
2. Onderzoeken en ontwerpen	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-
3. Plan van aanpak opstellen	+	+	+	+	-	+	-	+	-	-
4. Organiseren van de zorg	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
5. Verantwoorden van de zorg	+	+	+	+	-	+	+	+	-	-
6. Ondersteunen van de opvoeding	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
7. Interventies uitvoeren	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
8. Ingrijpen in crisissituaties	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
9. Een netwerk ontwikkelen	+	+	+	-	-	+	-	-	-	-
10. Bijdragen aan het beheer en het beleid van de organisatie	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
11. De eigen deskundigheid bevorderen	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+
12. De eigen beroepsuitoefening profileren en professionaliseren	+	+	+	+	-	-	+	-	+	+
13. Deskundigheidsbevordering van andere disciplines	+	+	+	+	-	-	+	-	+	+

HOOFDACTIVITEITEN	COMPETENTIES			
	20. Omgaan met jeugdige en opvoeders in een gedwongen kader	21. Omgaan met diversiteit	22. Omgaan met vermoedens van geweld in huiselijke kring	23. Omgaan met verbaal geweld en (licht) agressief gedrag
1. Contacten opbouwen en situatie verkennen	+	+	+	+
2. Onderzoeken en ontwerpen	+	+	+	+
3. Plan van aanpak opstellen	+	+	+	+
4. Organiseren van de zorg	+	+	+	+
5. Verantwoorden van de zorg	+	+	+	+
6. Ondersteunen van de opvoeding	+	+	+	+
7. Interventies uitvoeren	+	+	+	+
8. Ingrijpen in crisissituaties	+	+	+	+
9. Een netwerk ontwikkelen	-	-	-	-
10. Bijdragen aan het beheer en het beleid van de organisatie	-	-	-	-
11. De eigen deskundigheid bevorderen	-	-	-	-
12. De eigen beroepsuitoefening profileren en professionaliseren	-	-	-	-
13. Deskundigheidsbevordering van andere disciplines	-	-	-	-

Branchestandaarden Jeugdzorgwerker

werkgevers en werknemers
samen werken aan ontwikkeling

COLOFON

Deze branchestandaard is ontwikkeld in opdracht van FCB.

De branchestandaard is op 1 november 2012 vastgesteld door de sociale partners in de Jeugdzorg:

Jeugdzorg Nederland, Abvakabo FNV, CNV en FBZ.